

Hỏi: GIUSE ĐÍNH HÔN VỚI ĐỨC NỮ MARIA *TRƯỚC* hay *SAU* TRUYỀN TIN?

Nova Vulgata: **THÀNH QUẢ TRUYỀN TIN LÀ LỄ ĐÍNH HÔN.**

Mừng Chúa Giáng Sinh 2019
LsNguyenCongBinh@gmail.com

Bản dịch Công Giáo đọc trong Thánh Lễ và nhiều bản dịch Công Giáo đáng kính khác kể rằng GiuSe đã xin hỏi cưới Maria *trước* ngày Nàng được truyền tin: "*Khi ấy, thiên thần Gabriel được Chúa sai đến một thành xứ Galilêa, tên là Nagiarét, đến với **một trinh nữ đã***

đính hôn với một người tên là Giuse, thuộc chi họ Đavít, trinh nữ ấy tên là Maria.

"[Các Bài Đọc Trong Thánh Lễ, tháng 12/2019 (trang 23)]

<http://www.conggiaovietnam.net/index.php?m=home&v=subject&is=29>]

[TRANH: Đám Cưới GiuSe & Maria <https://www.catholictothemax.com>]

LuCa bị đọc lệch hay sao? Rất có thể song cách đọc này đã làm cho nhiều người tưởng tượng ra một *GiuSe công chính* giận hờn nghi oan "*hoang tha*" nên định ném đá Maria; tuy sau đổi ý song vẫn đòi ly dị. Gặp khó khăn khi đọc Lời Chúa, ta cần *Nova Vulgata* soi sáng. Vâng ! ĐTC Benedicto 16 dạy rằng *khi đọc Kinh Thánh mà bản vẫn không rõ nghĩa hay ý nghĩa tạo ra tranh luận thì phải về với **Bản Tin Mừng Nova Vulgata Của Mẹ Hội Thánh***. Lời Chúa phải được hiểu theo bản gốc, với lời, ý và *cách viết ra câu theo văn phạm tác giả dùng*. [The 1997 Vatican Norms for Translation of Biblical Texts <http://www.bible-researcher.com/vatican-norms.html>] [CHÚ THÍCH SỐ 1]

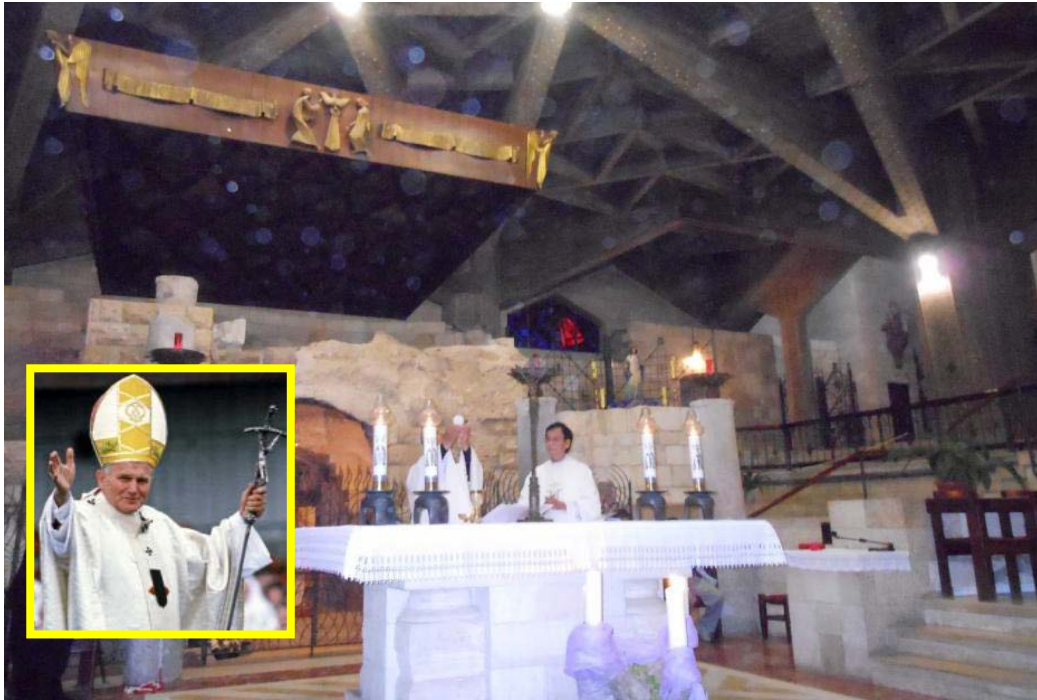
*GiuSe đã làm lễ hôn **sau khi Maria được truyền tin***. Xin nghe **mục đích và kết quả Truyền Tin** theo Thánh Ý Chúa trong LuCa 1:26&27:

MỤC ĐÍCH (1) thiên thần *được sai đi* xin Maria mang thai *Chúa Con*; và (2) [hiểu ngầm] xin *Maria "desponsatam viro" thành vợ GiuSe* để Hai Vị cùng xây dựng *Thánh Gia (Holy Family) cùng chăm lo nuôi nấng Chúa Con Bé Thơ Nhập Thể*. Ta khó hiểu chỉ vì LuCa viết chữ *desponsatam viro đã được gả* là một *Tính Từ* (adjective) *chỉ tình trạng được gả thành vợ* song theo văn phạm cổ, nó đồng thời còn là một *Tính Động Tự TĐT* [participle hay verbal adjective, tạm gọi là TĐT vì theo hình thức nó là Tính Tự song là ĐT theo bản chất] *bổ túc mục đích, hay kết quả...* cho ĐT **missus est được sai đi**.

KẾT QUẢ: Hai Vị Maria và GiuSe đã được *Truyền Tin*, đã hiểu rõ *Thánh Ý*, đã *xin vâng*, đã cử hành *Đám Cưới*: *Maria đã được desponsatam viro gả thành vợ GiuSe* song vì GiuSe cứ khẳng định rằng *Maria là Mẹ Của Chúa CON là Chúa của mình* nên GiuSe vẫn đau khổ cho rằng mình loài người bất xứng, nên chần chờ Lễ Rửa Dầu và muốn rút lui. Phản ứng của bậc thánh là như thế. [CHÚ THÍCH SỐ 2]

Nếu ta chỉ đọc *desponsatam viro như tính từ chỉ tình trạng đã được hứa hôn*, mà quên nó cũng là *TĐT*; lại nữa, câu này được viết *trước* lời truyền tin chính nên không thể tránh việc hiểu ngược ngạo. Xin cùng đọc lại LuCa 1: 26-28 theo *Nova Vulgata* để thấy rằng *Maria được gả cho GiuSe là kết quả truyền tin được trọn vẹn đúng theo Thánh Ý Chúa. Đám Cưới tạo ra Gia Đình Thánh đã được Chúa trú liệu*:

| 1 Thành quả truyền tin là Maria được gả cho GiuSe

[Hình bàn thờ trong nhà thờ Basilica of Annunciation- Nazareth- chính nơi thiên thần Gabriel đã đến Mang Tin Vui cho Maria Tinh Trong làm Mẹ sanh ra Chúa Cứu Thế. Photo NCB Dec 2011]

PHẦN I: Thiên thần mang Tin Vui cho Đức Nữ MARIA Hồn Xác Tinh Trong tại Nazareth

Gioan Phaolo II: **Tin Mừng theo LuCa- Nova Vulgata**

http://www.vatican.va/archive/bible/nova_vulgata/documents/nova-vulgata_nt_evang-lucam_lt.html

26 In mense autem sexto

(tạm dịch) Thật thế, vào tháng thứ sáu,

missus est ^{ĐT1} **angelus Gabriel a Deo**

thiên thần Gabriel được Đức Chúa Trời sai đi, ^{ĐT1}

in civitatem Galilaeae, cui nomen Nazareth,

đến một thành xứ Galilê, gọi là Nazareth ,

27-ad virginem , (xin dịch): gặp một **Cô Gái Virgo** ^{1&2} **Hồn Xác Tinh Trong** (☉)

desponsatam ^{TĐT1} **viro** (☉)

[Viết **desponsatam viro** theo dạng TĐT, LuCa muốn nói (a) **Maria được gả chồng** (một tính tự) song (b) cùng lúc muốn ta hiểu ngầm đó cũng là một **verbal adjective** tức là **ĐT phụ** bổ túc **mục đích và kết quả** cho **ĐT chính** "**sai đi truyền tin**". Có Bốn Vị được Chúa CHA "sai đi" theo Thánh Ý đã tự ngàn đời: 1. **Chúa Con** được "sai đi" xuống thế. 2. Thiên thần **Gabriel** được Chúa "sai đi" mang bài sai cho **Maria và GiuSe**. 3 **Maria** được Chúa "sai đi" với hai Sứ Mang: (a) **làm mẹ mang thai Chúa Con**; và (b) **desponsatam viro là *m vợ** để cùng lập Thánh Gia với GiuSe. 4. **GiuSe** cũng được Chúa "sai đi" **làm chồng** cùng lập Thánh Gia và **làm cha nuôi** đón nhận và bảo bọc Chúa Bé Thơ: (xin dịch **desponsatam viro** rằng:)

(☉) **mà kết quả liên sau cuộc gặp gỡ đó**

là Cô Gái Virgo Tinh Trong ấy đã được gả cưới

cui nomen erat Ioseph cho một người tên là Giuse **de domo David**, thuộc nhà (vua tổ) David,

et nomen virginis Maria.

Và tên Cô Gái Tinh Trong là MARIA.

[Parthenos / Virgo có hai nghĩa: (a) cô gái *trinh trong phần xác* (động trinh) và (b) cô gái *trinh trong phần hồn* - vô nhiễm và không phạm tội riêng nào. Thánh Luca dùng chữ **parthenos** (Greek) Thánh Jerome trong Vulgata dịch ra chữ **Virgo** (Latin) song không nói rõ nghĩa cho nên năm 1858 khi Đức Maria hiện đến tại Lộ Đức đã bỏ tức thắc mắc của cô Bernadette về Tên của Ngài rằng: **Que Soy Era Immaculada Conceptioni: Tôi là Người Trinh Trong cả Xác lẫn Hồn từ khi được tạo dựng làm Người.** Chữ **Virgo** mang cả hai nghĩa **Cô Gái Virgo^{1&2} Hồn Xác Trinh Trong** theo chính lời Đức Mẹ. Mong cách dịch rõ nghĩa được chấp nhận

²⁸ **Et ingressus** ^{TĐT2} **ad eam dixit** ^{ĐT2} :

Thiên thần đến gần Cô Gái_(TĐT2 ingressus) [đế] mà nói (ĐT2):

[LuCa dùng TĐT2 **ingressus** chỉ thời gian, địa điểm khung cảnh và mục đích truyền tin]

" Ave, gratia plena^{TĐT3}, Dominus tecum " ^{ĐT3}

"Kính mừng [Maria] CHÚA ở cùng

Bà ^{ĐT3} chỉ GỐC NGUỒN

(vì thế) **Bà được Chúa ban cho Đầy Ơn Phúc Của Chúa !"** ^{TĐT3} chỉ KẾT QUẢ /

LuCa, Jerome, Benedicto, Gioan Phaolo, Phaolo 6: **ĐÓ LÀ LỜI CHÚA! ALLELUIA**
Tất cả: **Lạy Chúa Kitô! Ngợi khen Chúa. ALLELUIA.**

XIN CHÚ Ý : Các hàng chữ "**mà kết quả liền sau cuộc gặp gỡ đó**"

và "**Cô Gái Virgo Trinh Trong**" được LuCa hiểu ngầm trong chính bản song nay được chú thích vào để người đọc có thể hiểu rõ hơn. Người dịch xin chịu trách nhiệm.CHÚ THÍCH 1

PHẦN II: ĐỌC LUCA 1: 26-28 THEO VĂN PHẠM

A. NOVA VULGATA do ĐTC Thánh Gioan Phaolo II ban hành năm 1979 là Bản Sách Thánh ta cần đọc

1. LuCa 1:26-28 trong Tin Mừng thời khởi thủy

Vào lúc Tin Mừng được khởi sự công bố sau khi Chúa về trời thì Dân Ngoại hân hoan đón nhận Tin Mừng và họ cùng “bẻ bánh và cầu nguyện chung” bằng tiếng Hy Lạp là tiếng quốc tế (như tiếng Anh bây giờ thông dụng tại nhiều nơi). Nhờ Ôn Chúa Thánh Thần, các thánh Tông Đồ Matthêu, LuCa, Marco, Gioan, Phaolo và các tông đồ khác đã dùng tiếng Hy Lạp để viết và công bố Tin Mừng Tân Ước. Ta tìm được ba bản Tân Ước tương đối trọn vẹn vì được viết trên da trều cán mỏng là **Codex Vaticanus**, **Codex Sinaiticus** & **Codex Washington Dimai**.

Vào khoảng thời gian ấy *Tin Mừng được viết cho các giáo hữu nói tiếng Hy Lạp* cho nên thánh LuCa nói đến đâu, kể cả nói tắt theo kiểu tiếng Hy Lạp, qua cách dùng Tính Động Tự (TĐT) là kiểu nói đặc biệt rất tài tình của Hy Lạp Latin, nhiều chỗ cần người nghe hiểu ngầm, thì ai ai cũng hiểu rõ Lời Của Chúa. Trong Bốn Phúc Âm và các thánh thư có cả ngàn TĐT.

Ví dụ câu hai vế sau của LuCa được viết theo đúng quy luật về TĐT. Xin chỉ trưng bản Latin, không trưng bản Greek ở đây :

(a) ĐT **missus est** *thiên thần đã được sai đi*

(b) TĐT **desponsatam viro** / *Cô Gái đã được gả chồng*

Người Việt, không quen với kiểu viết có ĐT được biến chuyển theo nhiều dạng khác nhau, mà **Participle** [còn gọi tắt là **TĐT**] là một dạng, có ý nghĩa theo quy luật văn phạm ấn định; cho nên thường hiểu đó là hai câu rời rạc rằng:

(a) *Thiên thần missus est được sai đi gặp một Cô Gái,*

(b) *Cô Gái Maria desponsatam viro [espoused] đã được gả chồng*

KHÁI QUÁT: Một ĐT Hy Lạp Latinh kể cả Anh Pháp có thể biến sang dạng **Participle** dùng như một **tính tự** (adjective) bổ túc cho danh tự nó kèm theo; song đồng thời nó cũng là một **động tự phụ** mang *hình thức tính tự* bổ túc cho ĐT nó đi kèm theo ấy. Người ta gọi là **verbal adjective**, tạm dịch sang tiếng Việt là **tính động tự [TĐT]**

vd: ĐT: **desponsare** / **espouse** / **marry** (lấy vợ gả chồng),

Participle: **desponsatam**, **espoused** / **married** (đã được gả)

Song cần hiểu **Participle** nói ra ý LuCa nói ra theo mạch văn, thì mong mới dịch đúng sang tiếng Việt:

- (a) hoặc LuCa 2:5 lấy participle **desponsata** làm **tính tự** (adjective).

Ví dụ **LuCa 2:5: ut profiteretur cum Maria desponsata sibi, uxore praegnante**

Ông Giuse từ Nazaret lên tới thành của Đavit, gọi là Bêlem⁵ để ghi tên sổ bộ với bà Maria **đã được gả cho ông, là vợ đang mang thai.**

Các giáo hữu nói tiếng Hy Lạp khi nghe **Participle** đứng riêng rẽ và bổ túc cho danh tự [hay đại danh tự v.v..] mà thôi thì họ thường hiểu Matthêu, Marco, LuCa ... dùng Participle như một **tính tự** (adjective) bổ túc cho danh tự nó kèm theo..

| 4 Thành quả truyền tin là Maria được gả cho Giuse

- (b) hoặc LuCa 1:27 lấy Participle làm **tính động tự**: Vd
ĐT thiên thần *missus est* được sai đi
TĐT *desponsatam* Cô Gái đã được gả

desponsatam là **tính tự** bổ túc cho danh tự **virgo** nó kèm theo; song đồng thời nó cũng là **verbal adjective / tính động tự / TĐT** bổ túc lý do, thời gian, kết quả v.v... (được hiểu ngầm) cho ĐT **missus est** nó đi kèm.
Nay nếu dịch đủ LuCa 1:26-27 theo văn phạm La Hy đòi và nói rõ ra những chữ được hiểu ngầm vì văn hóa ta không cho hiểu ngầm như thế, thì chẳng ai hiểu sai.

Song nhiều học giả Âu Mỹ, khi chú giải LuCa 1:26 & 27 cũng chỉ đọc và dịch *desponsatam*/married/ espoused [LuCa 1:27] như một Tính Tự (adjective) chỉ tình trạng *đã được gả chồng* mà thôi, theo LuCa 2:5, chẳng liên quan gì đến ĐT *missus est* được sai đi, [trong LuCa 1:26] hoặc họ không chú thích chữ hiểu ngầm cho nên họ khiến ta đọc trệu trạo là *GiuSe đã xin hỏi cưới Maria trước ngày Nàng được truyền tin*:

[Participle, xin xem http://www.ntgreek.org/learn_nt_greek/grindex.htm
<https://en.wikipedia.org/wiki/Participle>

(a) ĐT *missus est* thiên thần đã được sai đi đến với Cô Gái Tinh Trong

(b) TĐT *desponsatam viro* / Cô Gái Tinh Trong đã được gả chồng

TRANH: “Hãy để Mẹ ngủ” <http://thieunhithanhthevn.org/>

Xin nhắc lại rằng khi nghe LuCa nói **động tự *missus est* được sai đi** rồi lại nghe TĐT *desponsatam* / đã được gả chồng thì xin hiểu ngay rằng LuCa không dùng chữ ấy như **tính tự** mà thôi song cố ý lấy *desponsatam* làm **tính động tự/ verbal**

adjective nói ra *liên hệ nhân quả hay lý do hay kết quả của ĐT và TĐT ấy*: Ta thấy ý của LuCa cho hai câu 1:26 có ĐT & 1:27 có TĐT đi cặp đôi xoắn vào nhau cách mật thiết đây chuyền rằng : *sau khi thiên thần được Chúa Trời missus est gửi đến (ĐT) gặp Đức Mẹ để truyền tin* [thì với lý do hay mục đích gì?].

thì kết quả là Đức Mẹ desponsatam virgo được gả chồng (một TĐT) cho Thánh GiuSe và Hai Ví cùng chung xây dựng cho Chúa Bé Thơ một Căn Nhà ấm cúng như một kết quả để tron ven mục đích của truyền tin và để tron ven Thánh Ý Chúa CHA.

Tuy LuCa có ý chia ĐT theo thể thụ động và dùng TĐT cũng ở thể thụ động song các giáo hữu nói tiếng Hy Lạp hiểu cách dễ dàng LuCa nói về **Bốn Ví “được” Chúa CHA chọn**, và **được “sai đi”** theo thời điểm thuộc Thánh Ý đã định tự ngàn đời để **Ơn Cứu Độ “được” ban cho nhân loại qua tay của những “người” được chọn ấy**, khởi đầu là:

1. Chúa Con được “sai đi” xuống thế làm người GiêSu tự mệnh danh là **“Con Người”**
2. Thiên thần Gabriel được Chúa “sai đi” mang bài sai cho Maria và GiuSe:
3. **Cô Gái Virgo Maria Hồn Xác Tinh Trong** cũng được Chúa “sai đi” với hai Sứ Mạng:
(a) làm mẹ sanh ra Chúa Con; và
(b) desponsatam viro cùng lập Thánh Gia với GiuSe bảo bọc Chúa Bé Thơ .
4. **GiuSe** cũng được Chúa “sai đi”, làm đám cưới với Maria, cùng lập Thánh Gia bảo bọc Maria và Chúa Bé Thơ. Chúa Con cần một gia đình ấm cúng để lớn lên.

Ta thấy ý của LuCa cho hai câu 1:26 có ĐT & 1:27 có TĐT đi cặp đôi xoắn vào nhau cách mật thiết đây chuyền rằng : *sau khi thiên thần được Chúa Trời missus est gửi đến (ĐT) gặp Đức Mẹ để truyền tin* [thì với lý do hay mục đích gì?]. *thì kết quả là Đức Mẹ desponsatam virgo được gả chồng (một TĐT) cho Thánh GiuSe và Hai Ví cùng chung xây dựng cho Chúa Bé Thơ một Căn Nhà ấm cúng như một kết quả để tron ven mục đích của truyền tin và để tron ven Thánh Ý Chúa CHA.* TRANH: “*Hãy để Mẹ ngủ*”
<http://thieunhithanhthevn.org/>

Tuy LuCa có ý chia ĐT theo thể thụ động và dùng TĐT cũng ở thể thụ động song các giáo hữu nói tiếng Hy Lạp hiểu cách dễ dàng LuCa nói về **Bốn Ví “được” Chúa CHA chọn**, và **được “sai đi”** theo thời điểm thuộc Thánh Ý đã định tự ngàn đời để **Ơn Cứu Độ “được” ban cho nhân loại qua tay của những “người” được chọn ấy**, khởi đầu là:

1. Chúa Con được “sai đi” xuống thế làm người GiêSu tự mệnh danh là **“Con Người”**
2. Thiên thần Gabriel được Chúa “sai đi” mang bài sai cho Maria và GiuSe:
3. **Cô Gái Virgo Maria Hồn Xác Tinh Trong** cũng được Chúa “sai đi” với hai Sứ Mạng:
(a) mang thai Chúa Con; và
(b) desponsatam viro cùng lập Thánh Gia với GiuSe bảo bọc Chúa Bé Thơ .
4. **GiuSe** cũng được Chúa “sai đi”, làm đám cưới với Maria, cùng lập Thánh Gia bảo bọc Maria và Chúa Bé Thơ. Chúa Con cần một gia đình ấm cúng để lớn lên.

Xin tạm chưa nói đến trong việc chuẩn bị Lễ Chúa Giáng Sinh thì thiên thần Gabriel khá vất vả vì còn phải gặp thánh GiuSe nhiều lần, ông Zacharia, bà Elizabeth, Gioan Tẩy Giả còn trong bụng mẹ, các mục đồng, ba vua, cụ Simeon và bà Anna trong đền thờ. Mỗi người cũng có một bài sai riêng. Những vị nói trên cùng với GiuSe thay mặt nhân loại đón nhận và bảo bọc Chúa Bé Thơ Nhập Thể.

Các giáo hữu nói tiếng Hy Lạp hiểu cách dễ dàng LuCa viết Tính Đông Tư [TĐT1] **desponsatam viro** để diễn đạt **kết quả truyền tin là tình trạng kết hôn đính liền với các cuộc gặp gỡ** (với Thiên thần Gabriel), **là sự kiện Cô Gái Virgo Tinh Trong ấy đã được gả cưới cho GiuSe** theo Thánh Ý đã định tự ngàn đời, trước khi có mặt trời mặt trăng. Song khi ta theo ý kiến các học giả Âu Mỹ, chỉ đọc và dịch **desponsatam/married/ espoused** [LuCa 1:27] như một Tính Tư (adjective) chỉ tình trạng **đã được gả chồng** mà thôi thì đọc ngược ngạo và hiểu sai rằng việc hỏi cưới chẳng thuộc Thánh Ý vì GiuSe đã xin hỏi cưới Maria trước ngày Nàng được truyền tin. Phát tán một câu dịch Lời Chúa sai lạc quả là đáng tiếc

LuCa viết Tính Đông Tư **desponsatam viro cui nomen erat Ioseph** để ta hiểu **kết quả truyền tin** là GiuSe không chỉ được Chúa Thánh Thần chọn làm người bảo trợ tốt bụng mà thôi song **là làm chồng và làm cha nuôi** với tình nghĩa vợ chồng cha con và nghĩa vụ pháp lý đầy đủ.

<https://www.stainedglassinc.com/window/3710-wedding-of-mary-and-joseph/>

Đọc rằng GiuSe đã tình cờ xin hỏi cưới Maria **trước Truyền Tin** thì sai lạc Lời Chúa: Đoán mò rằng *GiuSe công chính* giận hờn nghi oan "hoang tha" nên định ném đá Maria; tuy sau đổi ý song vẫn **đòi ly dị** thì thật là hồ đồ. Song nhiều người Công Giáo đến nay vẫn còn tin như thế.

Xin tin rằng Hai Vị Maria và GiuSe đã được **Truyền Tin**, đã hiểu rõ **Thánh Ý**, đã **xin vâng**, đã cử hành **Đám Cưới sau Truyền Tin**: **Maria đã được desponsatam viro gả thành vợ GiuSe** song vì nghĩ rằng **Maria là Mẹ Của Chúa CON là Chúa của mình** nên GiuSe vẫn đau khổ cho rằng mình bất xứng không đáng được Chúa chọn, nên chần chờ Lễ Rước Dâu và muốn rút lui. Nỗi sợ của GiuSe là nỗi sợ THÁNH do lòng kính mến Đức Mẹ và Chúa Con; GiuSe không do ghen tương mà hờn giận. Xin can đảm tin theo hướng dẫn của Nova Vulgata

Thánh Gioan Tẩy Giả được chỉ rõ trong Phúc Âm LuCa 1:17 rằng ngài được chọn là Đấng Tiền Hô của Chúa GiêSu đang khi còn trong bụng mẹ. Thánh Phaolô được mặc khải Chúa chọn ngài và trao sứ mạng giảng Tin Mừng cho dân ngoại khi còn trong bụng mẹ (thơ Galat 1:15). Tiên tri Gierêmia (1:4&5) nói rằng: *Lời Đức Chúa GiaVê phán cùng tôi như sau: Trước khi tạo nên người trong lòng mẹ, Ta đã biết người rồi; trước khi người sanh ra, Ta đã biệt riêng người, lập người làm kẻ tiên tri.*

Riêng tôi khi đọc **desponsatam viro Maria đã được gả chồng cui nomen erat Ioseph cho một người tên là Giuse**

(LuCa viết ở thời *quá khứ hoàn hảo past perfect*) thì tôi tin rằng Maria phải đã được Chúa thương chọn trước làm Mẹ Chúa Con với Đầy Ơn Phúc trước khi Maria sanh ra. GiuSe cũng đã phải đã được Chúa chọn làm Chồng Mẹ Thiên Chúa và làm Cha Nuôi Chúa Con trước khi chào đời.

Đám Hối, Đám Cưới và Lễ Rước Dâu của Chú Rể GiuSe Thánh Đức và Cô Dâu Maria Hồn Xác Tinh Trong đã được Chúa Thánh Thần hoạch định, chúc phúc và sai thiên thần Gabriel sắp xếp, và đã trọn vẹn theo Thánh Ý Chúa chứ không là ý riêng của GiuSe.

XIN CHÚ Ý: (1) Hai cách dịch **desponsatam** là **Được ĐÍNH HÔN**, **Đám Hối** hay **Được THÀNH HÔN**, **Đám Cưới** đều hữu lý để nói rằng **Maria đã được gả chồng** Xin tùy Quý Vị chọn. [xem **CHÚ THÍCH SỐ 3 Đám Cưới ARAS và Lễ Rước Dâu ONAH Do Thái**]

(2) **Khi ca vang "Đức MARIA ĐỒNG TRINH hơn hết các kẻ ĐỒNG TRINH" thì phải hiểu tước hiệu ấy thế nào theo Kinh Thánh?** http://www.conggiaovietnam.net/upload/article/f_1575258443.pdf

2. LuCa 1:26-28 trong Tin Mừng Vulgata & NOVA Vugata

Đến thế kỷ thứ 4 thì tiếng Latin thắng thế cho nên vì nhu cầu mục vụ và nhờ Ơn Chúa Thánh Thần, Mẹ Giáo Hội cho chuyển Tân Ước **Bản Tin Mừng Hy Lạp** sang tiếng Latinh, gọi là **Bản Tin Mừng Vulgata [CŨ]**. Thánh Jeromê đóng góp công lao lớn cho **Bản Vulgata** ấy mà ta dùng từ thế kỷ thứ 4 cho đến Công Đồng Vatican II thế kỷ 20. Văn phạm Hy Lạp và Latinh không xa nhau lắm. Thánh Jeromê hiểu và chuyển cái hiểu cho mọi người qua văn phạm Latinh.

Trải qua một thời gian khá dài, và cách chế tạo giấy còn thô sơ dễ mục nát, khả năng sao chép không đủ nên các thiếu sót không thể tránh khi các cộng đoàn khác nhau còn phải dùng tay sao chép **Bản Vulgata [CŨ]**. Bản **Vulgata** nguyên thủy của Thánh Jeromê chẳng còn. Nhiều bản Vulgata xuất hiện, kể cả bản Vulgata 1555 Textus Receptus của Robert Estienne và các nhà Cải Cách Tin Lành. Thánh Giáo Hoàng Piô X

mong muốn có Bản Vulgata Mới được hiệu đính vì Giáo Hội chưa chấn chỉnh được mọi lần. Nhờ Ôn Chúa Thánh Thần qua Công Đồng Vatican II , ĐTC *Thánh* Phaolo 6 đã khởi động trọng trách canh cải, ĐTC *Thánh* Gioan Phaolo II đã hoàn thành và ban hành (1979), sau đó ĐTC Benedicto đã kiện toàn [Bản Tin Mừng NOVA Vulgata](#) (1986) tức là **Bản Lời Chúa Chính Thức Đúng Truyền Thống Thánh của Mẹ Hội Thánh Công Giáo**.

Đây là công lao qua tay Ba Đấng Chủ Chăn cùng lúc là Ba Học Giả Cổ Ngữ cùng cập nhật canh cải các thiếu sót làm ta hiểu sai nhiều câu , chữ, lời, ý hay quy tắc văn phạm kể cả đánh số các câu cách sai lầm và “viết thêm” nhiều chữ trong trong **Bản Sách Thánh Vulgata CŨ** khi dịch sang các thứ tiếng khác. *Nova* tiếng Latinh là *MỚI* . Xin dùng chữ *Vulgata CŨ* để tương phản với danh hiệu *Nova Vulgata Mới* chính ĐTC Gioan Phaolo chọn.

Hai câu LuCa 1:26 và 1:27 được Nova Vulgata cho nổi chung cho đúng văn phạm vì việc đánh số sai làm cho 2 câu rời rạc:

Thánh LuCa và thánh Jerome **KHÔNG** đánh số các câu trong Sách Thách của các Ngài; và vào thời đó cổ nhân **CHƯA** dùng cách ngắt câu. Ông Robert Estienne (1503-1559), một nhà in Tin Lành, có sáng kiến đánh số câu trong bản in **Latin Vulgata năm 1555** nên Kinh Thánh dễ đọc. Người ta ca ngợi và chấp nhận như một định luật quốc tế tuy bất thành văn song ai ai cũng theo từ năm 1555 dù là Tin Lành hay Công Giáo đến nỗi ngay cho đến nay, vẫn có người, kể cả người Công Giáo, coi **việc đánh số và từng dấu chấm phẩy như là một phần của Lời Chúa Chẳng Hề Sai Lạc**.

[Xem **1555 Stephanus Latin Bible**, <https://greatsite.com/ancient-rare-bibles-books/bibles/eb1022/>
Vulgata <http://www.sacredbible.org/vulgata1861/scans/677-Marcus-Lucas.jpg>]

Song Ông Estienne đánh số thiếu sót hay dư thừa nhiều chỗ : vd **2 câu LuCa 1:26 và 1:27 theo văn phạm chỉ là một câu song bị đánh số dư thừa** nên làm ta hiểu sai đó là 2 câu độc lập rời rạc. Xin kể cả Matthêu 1:23, 24 & 25 cũng bị đánh số rời rạc. Có thể ông Estienne, ông Calvin và người Tin Lành cho rằng *Đám Cưới xảy ra trước truyền tin* nên coi LuCa 1:27 như một câu độc lập. Vì sẵn thiếu hảo ý với Maria cho nên, theo các ông , sau khi cho GiuSe nhìn GiêSu trong bụng Maria như “hoang thai” thì cho GiuSe nghĩ cần “ném đá” Maria hay ít nhất phải “ly dị”. Tội nghiệp Hai Mẹ Con. May quá, thiên thần hiện ra “*ép duyên*” làm GiuSe sợ quá nên đành lấy Maria. Kể cả rất nhiều người Công Giáo cũng tin như thế. Song nhóm Tin Lành thì đi xa hơn cho rằng Maria sau khi sanh Chúa Con thì đã sanh cho GiuSe một đám con khác khinh. Nhiều học giả Tin Lành vẫn trung thành với dấu chấm giữa hai câu LuCa 1:26 và 1:27; và có lẽ các vị này chỉ đọc ***desponsatam viro Maria được gả chồng*** (như một tính tự độc lập chớ không là TĐT ***bổ túc ĐT missus est***

Nova Vulgata đã sửa lại rất nhiều sai sót văn phạm loại này tuy vẫn giữ số thứ tự : vd LuCa 1: 26 & 27 theo định luật quốc tế cho “vui cả làng”. Tôi đọc theo các dấu chấm phẩy của *Nova Vulgata* vì tin có Ôn Soi của Thánh Thần trong các dấu tuy nhỏ mọn ấy. Trong bài tôi có viết **~~số 27 bị gạch ngang~~** và không viết **CHỮ HOA** đầu câu 27 để có ý nổi lại lời và ý của 2 câu đúng theo văn phạm vì TĐT **desponsatam viro** thì trong câu 1:27 còn ĐT chính **missus est** mà nó bổ túc lại ở trong 1:26. Xin sang câu tiếp.

B. Đọc TĐT **ingressus** bổ túc cung cách truyền tin cho ĐT **dixit** trong câu LUCA 1:28

Trong câu đánh số 1:28, ta thấy Luca hai lần dùng kiểu viết có theo TĐT đi theo bổ túc cho ĐT. Văn phạm tiếng Việt không có **TĐT**.

Xin nhắc lại : Một ĐT Hy Lạp Latinh kể cả Anh Pháp có thể biến sang dạng **Participle**

Vd1: ĐT: **desponsare** / **espouse** / **marry** (lấy vợ gả chồng),

Participle: **desponsatam**, **espoused**/ **married** (passive participle: đã được gả)

Vd2 ĐT: **ingredior** / **approach** (đi đến, tiến bước)

Participle: **ingressus**, approaching, đang đi đến (active voice)

Vd3 ĐT: **exurgere**: raise up *bật dậy*

Present participle: **exurgens** đang *bật dậy* (active voice)

LUCA 1:28: ²⁸ **Et ingressus** ^{TĐT} **ad eam dixit** ^{ĐT} :

dịch từng chữ : **Et** và **ingressus** TĐT *đang đến gần*

ad eam Cô Gái Tinh Trong **dixit** nói (ĐT):

Xin lưu ý:

(1) Văn phạm tiếng Hy Lạp & Latin chia ĐT rất rõ theo ngôi thứ: “tôi- anh- nó” nên chủ tự thường được hiểu ngầm. Luca 1:28 xin ta hiểu ngầm chủ tự *Thiên thần* của ĐT **dixit** và TĐT **ingressus**.

(2) Văn phạm tiếng Hy Lạp & Latin, kể cả Anh, Pháp có 2 cách viết câu,

(a) **kiểu thông thường** (theo như văn phạm bên Việt Nam mình) : Luca viết từng câu, mỗi câu một ĐT. Vd *Thiên thần ingreditur (approaches)* ; rồi *Thiên thần dixit(nói)* ;

(b) kiểu 2 gọi là **kiểu TĐT La Hy** : Luca lấy câu 2 mang ĐT *dixit (nói)* làm động tự chính; còn câu 1 kia ông nối liền với câu 2 thành một câu, đổi dạng ĐT *ingreditur* (he approaches) sang participle/TĐT **ingressus** (approaching):

Tạm dịch tiếng Anh là : *Approaching her, the angel said* .

Khi viết theo **kiểu La Hy** này, ý của Luca không những chỉ là làm 2 câu ngắn lại thành một như câu tiếng Anh trên mà đòi ta hiểu ngầm TĐT (trong câu là **ingressus**) biến thành **động tự phụ** với dụng ý

(1) **bổ túc hoặc thời gian, khung cảnh, hoặc cung cách, lý do, nhân quả, kết quả hoặc mục đích. v.v...** cho ĐT chính (trong câu là **dixit nói**.)

(2) Và Luca còn muốn ta hiểu ngầm rằng **cả hai sự kiện của ĐT và TĐT phải cùng xảy ra như dây chuyền trong cùng khoảng thời gian** . Hơi khó hiểu song xin phân tích như sau:

Ta hiểu TĐT **ingressus** *đang tiến đến gần* có thể bổ túc một hay nhiều điều trong những điều sau là: ***thời gian, hoặc địa điểm, khung cảnh, cung cách, nhân quả, lý do và mục đích*** cho ĐT **dixit (nói)** / đích xác hơn là ***truyền tin***. Ta cũng hiểu rằng thánh Luca đã gặp Đức Mẹ và đã tìm hiểu cẩn thận với những người quanh Đức Mẹ nên Ngài nói

đến nhiều điều mà chỉ Đức Mẹ mới biết như khung cảnh truyền tin, viếng thăm bà Elizabet, Chúa Giáng Sinh và Hang Đá song Ngài không thể viết lại mọi sự cách chi ly nên ta không có câu trả lời chi tiết thiên thần **ingressus ad eam đang tiến đến gần Maria** với điệu bộ và cung cách nào để chuẩn bị chào đón Đức Mẹ

Ta tin là thiên thần rất quý trọng Maria, lịch sự và cẩn thận không dám làm phiền Maria. Vào trong nhà Maria thiên thần đã chuẩn bị kể cả cung cách, điệu bộ ...khi vừa tiến đến nàng, giáp mặt nàng với khoảng cách vừa đủ, với **mục đích : để mà nói** các lời quan trọng. Khi dịch câu trên có thể quý vị muốn dùng chữ nào đó cho đúng ý LuCa song riêng tôi thì chỉ dám cho giới hạn vào **mục đích** và tạm dùng chữ "**ĐỂ MÀ**" là chữ mà TĐT muốn cho hiểu ngầm cho rõ nghĩa hơn:

LUCA 1:28: ²⁸ **Et ingressus** ^{TĐT2} **ad eam dixit** ^{ĐT2} :

Thiên thần vừa đang đến gần Cô Gái ^{TĐT2} (**ingressus**) [**để mà**] vừa nói ^{ĐT2} rằng:

" **Ave, gratia plena** ^{TĐT3} , **Dominus tecum** ". ^{ĐT3}

"**Kính mừng [Maria] , CHÚA ở cùng Bà**" ^{ĐT3} chỉ GỐC NGUỒN

(vi thể) **Bà được Chúa ban cho Đầy Ơn Phúc Của Chúa !"** ^{TĐT3} chỉ KẾT QUẢ /

Câu chào kính được mang từ Trời Cao xuống một Cô Gái dưới thế. Theo văn phạm trộm nghĩ liên hệ nhân quả giữa TĐT3 **gratia plena** là **kết quả** của ĐT3 **CHÚA ở cùng Bà** đã quá rõ. **Gratia plena** viết theo *ablative superlative* là một dạng đặc biệt, song cũng có thể đọc theo *vocative*. *ĐT* và *TĐT* trong câu *ương đương trong bản Hy Lạp* rất rõ (xin ban sau).

TĐT cũng được dùng để chỉ tâm trạng vui mừng hay buồn khổ : Cũng trong đoạn truyền tin này, LuCa 1:39 kể lại thiên thần Gabriel báo cho Maria người chị bà con là Elizabeth đã lớn tuổi song có thai Gioan (sau này là Đấng Tiên Hô cho Chúa Con). Maria vui mừng lắm :

39 **Exsurgens (TĐT)** autem Maria in diebus illis abiit **(ĐT)** in montana cum festinatione in civitatem Iudae

³⁹ Trong những ngày ấy, Maria **exsurgens** [vừa đang] **bật dậy** [vừa] **đi** lên miền núi, đến một thành xứ Giuđa: ⁴⁰ bà vào nhà Giacaria và chào Elizabeth

LuCa dùng **TĐT exsurgens** [vừa đang] **bật dậy** [vừa] **đi** để nói rằng *Maria nòn nóng vui mừng lật đật* lên đường chào mừng chia vui với chị mình tuy ở miền núi và ở lại giúp chị mình chờ sanh con

Khi nhập môn học cổ ngữ Greek hay Latin tôi được dạy là *Mattheu & Luca... viết Lời Chúa theo quy luật văn phạm*: cho nên hễ thấy một **Participle (Tính Động Tự TĐT)** thì nhớ ngay rằng nó là **verbal adjective**: (a) *tính tự* (adjective) (b) song cùng lúc nó là **Động Tự Phụ bổ túc ĐT chính**. Quy luật này phải tuân theo rằng rắc chớ không thể hiểu theo cách viết *participle/verbal adjective* lỏng lẻo của văn phạm Anh Pháp ngày nay vì đọc thiếu thì hiểu sai Lời Chúa

C. TĐT desponsatam viro bổ túc cho ĐT missus est trong câu LUCA 1:26 & 27

Xin nghe lại:

26 In mense autem sexto

(tạm dịch) **Thật thế**, vào tháng thứ sáu,

missus est^{ĐT chính} **angelus Gabriel a Deo**

thiên thần Gabriel được Đức Chúa Trời sai đi,^{ĐT1}

in civitatem Galilaeae, cui nomen Nazareth,

đến một thành xứ Galilê, gọi là Nazareth ,

27—ad virginem , (xin dịch): gặp một **Cô Gái Virgo**^{1&2} **Hôn Xác Tinh Trong**

desponsatam^{TĐT CHỈ KẾT QUẢ} **viro** (*)

(a) chỉ dịch theo chữ của TĐT: **đã được gả cưới**

(b) dịch thêm chữ giải thích mà TĐT muốn nói rõ :

mà kết quả liền sau cuộc gặp gỡ đó là Cô Gái Virgo Tinh Trong ấy đã được gả cưới

Vì LuCa không nói rõ TĐT **desponsatam viro** bổ túc cho ĐT **missus est**^{ĐT} điều gì nên xin tạm hiểu rằng ĐT **missus est**^{ĐT} **sai đi** là lý do, là duyên cớ và TĐT desponsatam viro **đã được gả cưới** là thành quả: Xin trộm nghĩ cần dịch như vậy cho đầy đủ để hiểu được TĐT bổ túc cho ĐT : Hai điều theo Thánh Ý là Chúa sai thiên thần Gabriel loan báo cho Maria (a) Chúa xin Maria mang thai Chúa Con và (b) Chúa cho Maria kết hôn với GiuSe tạo ra Holy Family Gia Đình Thánh cho Chúa Con xuống thế.

cui nomen erat Ioseph cho một người tên là Giuse **de domo David**, thuộc nhà (vua tổ) David,

Theo Luật văn phạm chung: **Tính Động Tư (verbal adjective) bổ túc thời gian**, và **nhân quả, lý do, duyên cớ, mục đích v.v...** hay **kết quả cho ĐT**. Vậy **TĐT desponsatam viro đã được gả** bổ túc điều gì cho ĐT chính **missus est được sai đi**?

1. Nếu hiểu TĐT chỉ bổ túc **thời gian** cho **ĐT missus est** mà thôi thì có người tranh cãi là không đúng 100% theo luật văn phạm, bởi vì qua nhiều câu Sách Thánh làm vd cho thấy thời gian sự kiện của TĐT (vd **đã được gả**) **phải xảy ra trước** hay

cùng thời gian sự kiện của ĐT (vd **được sai đi** .) Vì thế nhiều người đành chịu rằng **tuy không hợp lý** song để hợp luật văn phạm thì phải nói rằng **đám hỏi xảy ra trước truyền tin**.

Vâng nếu lấy đồng hồ ra đếm từ phút thiên thần đến “**gặp Maria**” cho đến khi thiên thần **từ biệt** thì đúng vậy. Tuy nhiên theo tôi hiểu thì đó là lần đầu thiên thần **gặp** Maria, có thể chỉ là nửa tiếng; còn **thời gian để truyền tin** rất dài, có thể cả nhiều ngày tháng vì thiên thần phải lui tới gặp Maria và GiuSe nhiều lần để cho chỉ dẫn, kể cả định ngày làm đám cưới và rước dâu. Người ta tôn kính Suối và Giếng Nazareth nơi được coi là di tích thiên thần đến gặp Maria nhiều lần và cả Chúa GiêSu cũng hàng ngày giúp mẹ đi lấy nước ở đây.

Vậy nếu hiểu **TĐT desponsatam viro đã được gả** bổ túc cho **thời gian** của ĐT **missus est được sai đi** thì cũng đúng song hợp lý hơn xin hiểu TĐT **desponsatam viro đã được gả** bổ túc **kết quả** cho ĐT **missus est được sai đi** vì (a) Chúa sai thiên thần Gabriel đi gặp để báo tin cho Maria rằng Chúa xin Maria mang thai Chúa Con; GiuSe cũng được truyền tin và (b) **kết quả** Maria xin vâng và đồng ý kết hôn với GiuSe tạo ra Holy Family Gia Đình Thánh cho Chúa Con xuống thế được bảo bọc với Tình Yêu và Mọi Điều Cần vật chất. GiuSe cũng thay mặt thay mặt nhân loại đón nhận và bảo bọc Chúa Bé Thơ Nhập Thể.

Quy luật văn phạm cho **TĐT về kết quả hay mục đích** không xét yếu tố thời gian vì nó được hiểu ngầm là thành quả tất phải có của ĐT. LuCa cũng viết nhiều câu khác có TĐT giới thiệu kết quả. Vd LuCa 4:15 **[CHÚ THÍCH SỐ 2]**

[PHOTO Mary's Wells - Suối và Giếng tại Nazareth.].

Kết luận:

Để tránh hiểu lầm câu LuCa 1:26 , 27 & 28, xin đề nghị quý vị thêm hàng chữ
mà kết quả là liền sau cuộc gặp gỡ đó
thì Cô Gái Virgo Tinh Trong ấy đã được gả cưới
trong bản Tân Ước của Quý Vị. Tôi chỉ nói theo văn phạm thôi .
Ta cùng đọc lại :

1: 26 Thật thế, vào tháng thứ sáu, thiên thần Gabriel được Đức Chúa Trời sai đi ^{ĐT} **đến một thành xứ Galilê, gọi là Nazareth ,**

1: 27 gặp một Cô Gái Virgo ^{1&2} **Hồn Xác Tinh Trong**
mà kết quả là liền sau cuộc gặp gỡ đó
thì Cô Gái Virgo Tinh Trong ấy đã được gả cưới cho một người tên là Giuse thuộc nhà (vua tổ) David

1:28 Thiên thần đến gần Cô Gái mà nói :

" Ave, gratia plena ^{TĐT3} ,

Dominus tecum " ^{ĐT3} ,

"Kính mừng [Maria] , CHÚA ở cùng Bà ^{ĐT3 chỉ GỐC NGUỒN}

(vì thế) Bà được Chúa ban cho Đầy Ơn Phúc Của Chúa !" ^{TĐT3 chỉ KẾT QUẢ /}

Kính mừng Lễ Giáng Sinh 2019 đầy Niềm Vui đến mọi người, đặc biệt những vị mang tên thánh GiuSe và Maria. Xin chúc quý vị và mọi người thân thiết trong gia đình quý vị luôn sống vui trong Lòng Yêu Thương che chở của Thánh Cả GiuSe và Bạn Đời của Ngài là Đức Nữ Maria Tinh Trong.

LsNguyenCongBinh@gmail.com

CHÚ THÍCH 3 DESPONSATAM VIRO nên dịch là
Được ĐÍNH HÔN hay **Được THÀNH HÔN** ? Xin tùy Quý Vị chọn.

Tóm tắt cuộc truyền tin cho GiuSe theo Mattheu 1:17-25: GiuSe đã xin vâng Thánh Ý sau khi được thiên thần báo tin, đã nhận sứ mạng cùng xây Thánh Gia và đã chuẩn bị Đám Hôn. Nhà Gái thì đã sẵn sàng **GÁ MARIA desponsatam** cho **viro CHỒNG** là GiuSe.

Đám cưới tại Do Thái thời Maria & GiuSe có hai lễ nghi riêng biệt:

(1) **LỄ ARAS ĐÁM CƯỚI**, hôn thú đã thành sự và **KHÔNG THỂ** hủy bãi. Theo văn hóa Hy Lạp, Roma **LỄ ARAS** này mới chỉ là **ĐÍNH HÔN** nên hôn thú có thể tùy ý hủy bãi.

(2) **LỄ ONAH RƯỚC DÂU**

LỄ ARAS : Theo tục lệ Do Thái và để trọn Luật MaiSen, chú rể GiuSe và **ông bà nội nuôi Jacob-Heli**, và họ nhà trai đã nhờ người chạm ngõ trước rồi chờ ngày lành tháng tốt đến nhà gái là **nhà ông bà ngoại GioaKim & Anna** xin cưới Maria. **LỄ ARAS** [còn gọi là **Kiddhusin**] là **đám hỏi** song cùng lúc là **đám cưới**. Cô dâu Maria và cha mẹ nhận

lời cầu hôn và lễ vật thách cưới - điều này giống văn hóa VN. Tiệc nhà gái đã. Cả làng Nazareth cùng vui.

LỄ ONAH (còn gọi là **Leqaha** hay **Nisuin**) : Sau đó thì nhà trai, nhà gái và cả làng Nazareth chờ chú rể GiuSe xin **rước dâu** gọi là làm **LỄ ONAH**. **Hai người nờn nóng nhất phải là cô dâu Maria** đã thành vợ GiuSe sau lễ Aras và **Con Nuôi GiêSu trong lòng Bà mong được sớm đón** về nhà **cha nuôi GiuSe**. Song một thời gian đã khá lâu chú rể GiuSe lần lữa không dám nói đến **lễ onah rước dâu** mà run sợ nghĩ đến bỏ cuộc. GiuSe khiêm nhường nhìn ra sự thiếu sót của mình song Thiên thần Chúa đã được sai đến để giúp bưng tỉnh can đảm nhìn ra Thánh Ý đòi ông thực hiện. Trong bài sau chung ta sẽ đọc Mattheu 1:24 - 25 rằng

Mt1:24A Thực thế, đang khi được (Lời Chúa qua thiên thần) cho thức tỉnh hoàn toàn khỏi cơn u mê khủng hoảng [hupnou-nghĩa-đen+ ra-khỏi-giấc-ngủ] thì GiuSe đã ngay lập tức làm, theo như sứ giả Chúa truyền cho GiuSe (ba điều sau đây):

(- Một) Mt1:24B Và này¹ GiuSe **đã** (làm chồng và làm cha) làm **lễ onah rước dâu** đón nhận Maria vợ mình (đang mang Bào Thai Thánh **GIÊSU**) về nhà;

(- Hai là) Mt 1:25A Và này² ngày này qua ngày kia, cho đến khi ông chết GiuSe **đã** không hề biết (ăn năm xác thịt) Maria;

(Gioan Phaolo trong Nova Vulgata cho ngắt câu để phân biệt với điều³ kế tiếp. Xem **cước chú 1**)

(- Ba là) Mt 1:25B Cho đến đúng lúc **heôs hou** - mà Maria **đã** sanh Con, Và này³ **GiuSe đã ca vang Danh GIÊ-SU là YahwehChúaTrời+Shua CứuChuộc, là YêShua- Jesus là Danh của Ngài, là Đấng Cứu Thế.**

Chú rể GiuSe đã vui mừng làm lễ onah rước dâu, đã vui mừng đón rước Maria vợ của mình đang cưu mang Bào Thai Chúa Con với trọn lòng kính yêu. Maria, là vợ và GiêSu, là Con cũng lấy lòng biết ơn và tình thương mà đáp lại. Thánh Gia của GiêSu Maria & GiuSe nhận nhậ từ hôm đó, mở rộng cửa cho Ơn Cứu Độ và toại Ý Chúa CHA.

GiêSu làm Con Nuôi GiuSe kể từ ngày nào? Theo luật Maisen, từ ngày được aras , cô dâu không chỉ được hứa hôn cách đơn thuần như là fiancée vị hôn thê theo văn hóa Âu Mỹ mà **cô dâu đã trọn vẹn thành vợ, đã có quyền mang thai và đứn con ấy là con chính thức có quyền hưởng gia tài.** Để khuyến khích điều ấy, luật MaiSen cho các chú rể trong quân đội sau khi làm lễ aras thì được nghỉ phép nhiều ngày. "*Quân nhân nào đã aras làm đám cưới nhưng chưa kịp leqaha rước dâu thì được phép về thăm nhà, vì sợ người ấy có thể tử trận để cho người khác cưới mất vợ của mình.*(Deut 20:7)]

CHÚ THÍCH 2: TĐT giới thiệu kết quả ĐT

Trong câu LuCa 4:15 TĐT giới thiệu kết quả ĐT . Đây là một ví dụ khá đặc biệt. Quy luật văn phạm không xét yếu tố thời gian vì nó được hiểu ngầm là thành quả ắt phải có của ĐT

kai autòs ἔδιδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν,

δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων

Luke 4:15 kai autos **edidasken** ^{ĐT chính} en tais sunagôgais autôn **doxazomenos** ^{TĐT CHI KẾT QUA} hupo pantôn.

15 Et ipse docebat in synagogis eorum et magnificabatur ab omnibus.

And He taught ^{ĐT chính / nguyên cố} **in their synagogues,** **being glorified** ^{TĐT CHI KẾT QUA} **by all**

Và Ngài giảng dạy trong các hội đường của họ và [kết quả] người người ca ngợi Ngài

Mt 28:19

πορευθέντες (TĐT) οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, **βαπτίζοντες** (TĐT) αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,

Các anh em hãy làm cho muôn dân thành môn đệ Thầy bằng cách(hay nhờ vào kết quả việc) tiến lên đường và rửa tội (TĐT) cho họ VÀO TRONG DANH CHA và CON và THÁNH THẦN

Therefore make disciples of all nations, by going out , and by baptizing them into the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit

CHÚ THÍCH 1:

ĐTC Benedicto 16: Ta đọc Lời Chúa theo Nova Vulgata thì không sợ sai lầm

Pope Benedict 16: 1997 Vatican Norms for Translation of Biblical Texts
<http://www.bible-researcher.com/vatican-norms.html>

Tuy bài này được viết cho Hội Đồng Giám Mục Hoa kỳ song cũng phải là nguyên tắc chung cho mọi người khi đọc và dịch Kinh Thánh

In the Spring of 1997 Cardinal Joseph Ratzinger, Prefect of the Vatican's Congregation for the Doctrine of the Faith, (later he became Pope Benedict 16) , presented to American bishops the "Norms for the **Translation of Biblical Texts for Use in the Liturgy**" reproduced below. These norms were intended to bring an end to the continuing conflict over inclusive language in the lectionary. They were distributed privately to all the American bishops two weeks prior to their 1997 annual meeting (held June 19-21), at which time they were to take up the question of whether or not they would accept the Lectionary as revised in Rome. The norms were first published by the *National Catholic Reporter* on July 4th 1997.

Norms for the Translation of Biblical Texts for Use in the Liturgy

1. The Church must always seek to convey accurately in translation the texts she has inherited from the biblical, liturgical, and patristic tradition and instruct the faithful in their proper meaning.

2. The first principle with respect to biblical texts is that of fidelity, maximum possible fidelity to the words of the text. Biblical translations should be faithful to the original language and to the internal truth of the inspired text, in such a way as to respect the language used by the human author in order to be understood by his intended reader. Every concept in the original text should be translated in its context. Above all, translations must be faithful to the sense of Sacred Scripture understood as a unity and totality, which finds its center in Christ, the Son of God incarnate (cf. Dei Verbum III and IV), as confessed in the Creeds of the Church.

3. The translation of Scripture should faithfully reflect the Word of God in the original human languages. It must be listened to in its time-conditioned, at times even inelegant, mode of human expression without "correction" or "improvement" in service of modern sensitivities.

a) In liturgical translations or readings where the text is very uncertain or in which the meaning is very much disputed, the translation should be made with due regard to the [Neo-Vulgate](#).[\[Nova Vulgata\]](#)

b) If explanations are deemed to be pastorally necessary or appropriate, they should be given in editorial notes, commentaries, homilies, etc.

4/1. The natural gender of personae in the Bible, including the human author of various texts where evident, must not be changed insofar as this is possible in the receptor language.

4/2. The grammatical gender of God, pagan deities, and angels according to the original texts must not be changed insofar as this is possible in the receptor language.

4/3. In fidelity to the inspired Word of God, the traditional biblical usage for naming the persons of the Trinity as Father, Son and Holy Spirit is to be retained.

4/4. Similarly, in keeping with the Church's tradition, the feminine and neuter pronouns are not to be used to refer to the person of the Holy Spirit.

4/5. There shall be no systematic substitution of the masculine pronoun or possessive adjective to refer to God in correspondence to the original text.

4/6. Kinship terms that are clearly gender specific, as indicated by the context, should be respected in translation.

5. Grammatical number and person of the original texts ordinarily should be maintained.

6/1. Translation should strive to preserve the connotations as well as the denotations of words or expressions in the original and thus not preclude possible layers of meaning.

6/2. For example, where the New Testament or the Church's tradition have interpreted certain texts of the Old Testament in a Christological fashion, special care should be observed in the translation of these texts so that a Christological meaning is not precluded.

6/3. Thus, the word "man" in English should as a rule translate *adam* and *anthropos*, since there is no one synonym which effectively conveys the play between the individual, the collectivity and the unity of the human family so important, for example, to expression of Christian doctrine and anthropology.
